

2.5.2012

Dnro 1267/5/12

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Maija Sakslin

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Jari Pirjola

LAUSUNTO LASTEN SÄILÖÖNOTTOA KOSKEVASTA ULKOMAALAISLAIN MUUTOS-ESITYKSESTÄ

Sisäasiainministeriössä on valmisteltu luonnos hallituksen esitykseksi laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta. Esityksen tavoitteena on lapsen säilöön ottamista koskevien säännösten tarkentaminen. Laissa kielletäisiin ilman huoltajaa olevien lasten säilöönotto ja säädettäisiin nykyistä yksityiskohtaisemmin perheidensä kanssa tulleiden lasten säilöönnotosta.

Totean lausuntonani, että suhtaudun nyt kyseessä olevaan hallituksen esitykseen myönteisesti. Pidän hyvänä, että ilman huoltajaa olevan lapsen säilöön ottaminen kielletään. Jatkossa alle 18-vuotias lapsi voitaisiin ottaa säilöön ainoastaan huoltajansa kanssa hallituksen esityksessä tarkemmin kuvatuissa tilanteissa. Huoltajansa kanssa säilöön otettua lasta ei kuitenkaan voitaisi sijoittaa poliisin tai rajavartiolaitoksen pidätystiloihin. On nähdäkseni hyvä, että myös sosiaalityöntekijän roolia lapsen edun valvojana selkeytetään hallituksen esityksessä selostetulla tavalla.

Kiinnitin Metsälän säilöönottoyksikköön 13.12.2011 tekemälläni tarkastuksella huomiota eräisiin ulkomaalaisen säilöön ottoon liittyviin oikeusturvakysymyksiin. Totesin sisäasiainministeriölle lähettämässäni tarkastuspöytäkirjassa (dnro 4548/3/11), muun ohessa, että säilöön otetun ulkomaalaisen kohtelusta ja säilöönottoyksiköstä annetun lain 5 §:n mukaan ulkomaalaiselle on tiedotettava hänen säilöönottojärjestelyistään sekä hänen oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan. Nämä tiedot on annettava kielellä, jota asianomainen henkilö ymmärtää.

Kun ulkomaalaisen säilöön ottoon liittyvää lainsäädäntöä tarkennetaan ja säilöön otettujen oikeusturvaa kehitetään, on samanaikaisesti tärkeä varmistaa että säilössä olevien oikeudelliseen asemaan liittyvää yleistä informaatiota on riittävästi saatavilla. Säilöön otettujen oikeuksien käytännön toteutumisen kannalta on myös oleellista, että säilöönottoyksikön asukkailla on riittävästi eri kielillä saatavaa tietoa suljettujen laitosten toimintaa valvovista elimistä, kuten eduskunnan oikeusasiamiehestä.